

Vård och omsorg, Socialt arbete

Omvärld, trender och prognoser

Till följd av att vi blir äldre och sjukare, kommer behovet av hälso- och sjukvård att öka i framtiden. Enligt branschföreträdare kommer digitaliseringen att få stora effekter på branschen. Om det leder till en mindre personalintensiv bransch i slutändan är inte självklart. Inledningsvis spås denna övergång vara personalkrävande. Undersköterskors roll framöver kommer troligen att förändras där undersköterskan i högre grad kommer att ta hand om patienternas omvårdnad. Undersköterskor bedöms enligt branschföreträdare vara en yrkesgrupp där rekryteringsbehovet kommer att öka.¹

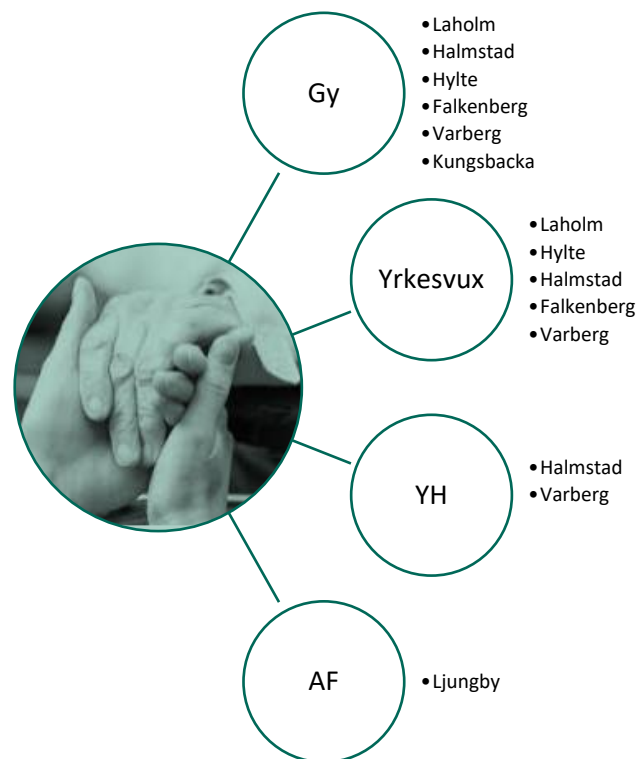
Vården och omsorgen ställer om. De förändringar som sker drivs av flera faktorer. En åldrande befolkning, fler lever längre med kroniska hälsotillstånd och många har flera samtidiga diagnoser med behov av vård från flera håll. Det ställer krav på samordning inom vården men även mellan vården och omsorgen. Verksamheter behöver förändra hur de organiserar sitt arbete men även hur de utför arbetet utifrån den enskilde personens behov. Personcentreringen och delaktighet är en påtaglig del i omställningen till en god och nära vård. Digitaliseringen är en annan övergripande trend som driver förändringen inom vården och omsorgen, till exempel användningen av mer välfärdsteknik och införandet av nya journalsystem.

Ny teknik och ett reviderat ekonomiskt system är centrala delar för att skapa en mer effektiv och personcentrerad vård där behovet av en ökad användning av modern teknik i regioner och kommuner ses. Vården av kroniskt sjuka och äldreomsorgen lyfts som två områden där nyttjandet av ny teknik utvecklas. Omfattande rekryteringsbehov beror dels på stora pensionsavgångar och dels på att befolkningen växer. Tandsköterskor är exempel på en yrkesgrupp som behöver växa i takt med att befolkningen ökar. Tandsköterskor utbildas nästan uteslutande inom yrkeshögskolan.

Kompetensbristen är omfattande inom såväl den offentliga som den privata vården och omsorgen. Efterfrågan på både undersköterskor och vårdbiträden är fortsatt stor inom äldreomsorg och hälso- och sjukvård. Komvux är en väsentlig utbildningsresurs när det gäller utbudet av vårdbiträden och undersköterskor.

Kompetensförsörjningskrisen äger rum samtidigt som vården och omsorgen arbetar med att bli mer tillgänglig, jämställd och säker. Oavsett var en person bor ska hen ha tillgång till ett tillfredsställande vård- och omsorgsutbud och skillnaderna i kompetens hos personal med samma yrkestitel ska vara små. Användandet av olika digitala vårdtjänster är ett sätt att öka tillgängligheten till vården. Utvecklingen har gått snabbt under de senaste åren huvudsakligen på den privata marknaden. Utbudet av medicintekniska produkter har ökat, liksom utbudet av digitala vårdmöten med möjlighet att träffa exempelvis läkare, fysioterapeut eller psykolog på distans. I regionerna sker en utveckling av digitala vårdmöten i form av både nybesök och återbesök samt distanskonsultationer mellan exempelvis primärvård och specialistvård.²

Vård, omsorg och sociala tjänster är den största branschen i Halland och innefattar både vård & omsorg samt hälso- & sjukvård. De största rekryteringsbehoven inom vård & omsorg, exklusive högskoleutbildade, förväntas för Undersköterskor inom hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende (159 st år 2023), Vårdbiträden (67), Personliga assistenter (45) och Vårdare/boendestödjare (44). Störst rekryteringsbehov inom hälso & sjukvård, exklusive högskoleutbildade, beräknas för yrkena Undersköterskor, vård och specialavdelning (32) samt Specialistläkare (21), Sjuksköterskor (18), Medicinska sekreterare (19) samt Tandsköterskor (16). Den matchade förvävsgraden för gymnasial utbildning inom vård & omsorg ligger på 66 % i Halland och för tandsköterskeutbildningen på 69 %.³

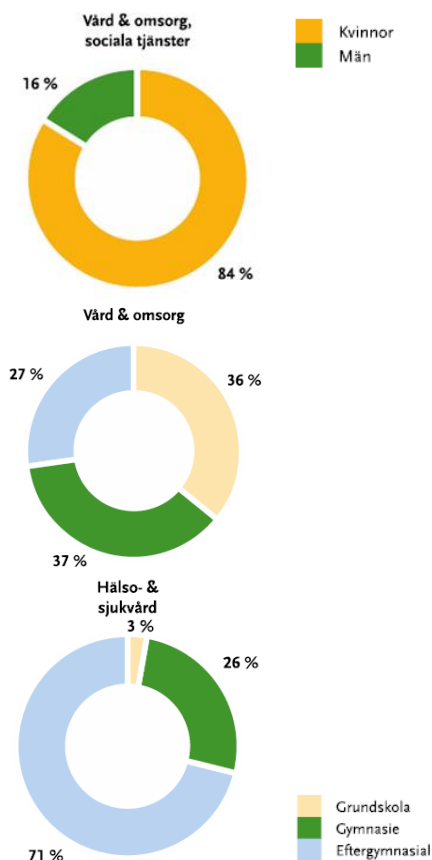

Antal elever år 3 2020:	135
Antal elever år 3 2021:	135
Antal elever år 3 2022:	118

Sökta årsstudieplatser 2021: 665 (Yrk + Yrk SFI)
Läringsutbildning

Tandsköterska 34 platser/start (slutår 2024)
Instrument och steriltekniker 35 platser/start (slutår 2024)
Socialpedagog (KBT) 32 platser/start (slutår 2022)
Medicinsk sekreterare 30 platser/start (slutår 2021)

Vårbiträde
(avser tillgängliga utbildningar jan-mars 2021)

Analys

- Goda utbildningsmöjligheter på både gymnasial nivå och eftergymnasial nivå
- God spridning av utbildningsorter i Halland
- Utbildning på gymnasial nivå mycket viktigt för branschen, vilket motiverar fortsatta utbildningsinsatser inom yrkesvux.
- Viktigt att säkra utbildning på YH-nivå, särskilt gällande yrket tandsköterska.
- Stor volym av utbildade behövs i jämförelse med andra branscher
- Kvinnodominerad bransch – kan finnas anledning att arbeta med riktade rekryteringsinsatser
- Mer avancerade och specialiserade kompetenskrav inom befintliga yrkeskategoriers spås, vilket kan motivera nya utbildningsinsatser, framförallt inom YH.

¹ Yrkesprognos Vård & Omsorg, Region Halland (2017) samt Yrkesprognos Hälso & sjukvård, Region Halland (2018)

² Områdesanalys Hälso- och sjukvård samt sociala arbete, MYH (2020)

³ Yrkesprognos Vård & Omsorg, Region Halland (2017) samt Yrkesprognos Hälso & sjukvård, Region Halland (2018)